

Razlika med nadomestilom za brezposelnost in minimalno plačo - varnost ali izguba motivacije za delo*

Gospodarska kriza vpliva na vse večjo brezposelnost ne samo v Evropi, ampak tudi v Sloveniji na eni strani, na drugi pa na zniževanje plač zaposlenih. Zato je vse več nezadovoljnih tistih, ki nimajo dela, pa tudi zaposlenih s slabim plačilom za delo.

Avtorica:

dr. Etelka Korpič - Horvat
Pravna fakulteta,
Univerza v Mariboru
Mladinska ulica 9, 2000 Maribor

V prispevku bom obravnavala pravne podlage za določitev minimalne plače, ki jih prejema zaposleni, in denarnega nadomestila, do katerih so upravičene brezposelne osebe, in denarne socialne pomoči, do katerih so upravičeni socialno ogroženi, ter družinske prejemke, namenjene družinam oziroma njihovim članom. Ugotavljala bom tudi višino posameznih izplačil in jih med seboj primerjala.

OPOMBA UREDNIŠTVA: Članek je bil predstavljen na 9. mednarodni konferenci Globalna varnost, ki je bila novembra 2009, in se nanaša še na prejšnji Zakon o določitvi minimalne plače (Uradni list RS, št. 114/2006 in 36/2008).

¹ Zakon o določitvi minimalne plače, Uradni list RS, št. 114/2006 in 36/2008.

² Do marca 1996 je bila minimalna plača odvisna od delovnih rezultatov in določena za polni delovni čas.

Minimalna plača

Minimalna ali najnižja plača je v Sloveniji določena z Zakonom o določitvi minimalne plače.¹ Pri nas je minimalna plača urejena z zakonom od aprila 1995. To je plača delavca v polnem ali z njim izenačenem delovnem času ne glede na njegove rezultate.² Znesek minimalne plače ob vsakoletni uskladitvi ugotovi minister, pristojen za delo, in ga objavi v Uradnem listu. Po zadnji uskladitvi julija 2009 minimalna plača od 1. avgusta 2009 znaša 597,43 evra bruto ali 459,11 evra neto brez olajšav. Minimalna plača velja za zaposlene v zasebnem in javnem sektorju. Če delavec dela polni delovni čas v normalnih delovnih razmerah in ne dosega predvidenih delovnih rezultatov, se njegova osnovna plača lahko zniža, vendar ne more biti nižja od minimalne plače. V posameznih dejavnostih v zasebnem sektorju (tekstilna, gumarska, lesna dejavnost ...) delavci prejema minimalno plačo za delo, razvrščeno do 5. tarifnega razreda.

Po 20. točki prvega odstavka 229. člena ZDR se delodajalec - pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost - kaznuje za prekršek, če delavcu ne zagotovi minimalne plače, ki je iztožljiva.

Osredr ;a tema

Minimalna plača naj bi omogočila delavcu in njegovi družini dostojno življenje. Splošna deklaracija človekovih pravic (23. člen): »Vsakdo, kdor dela, ima pravico do pravične in zadovoljive nagrade, ki zagotavlja njemu in njegovi družini človeka vreden obstoj in ki naj se po potrebi dopolni z drugimi sredstvi socialnega varstva.« Evropska socialna listina (spremenjena) določa pravico do plačila, ki delavcem in njihovim družinam zagotavlja dostojen življenjski standard (4. točka I. dela).

Na univerzalni ravni ureja minimalno plačo tudi Konvencija MOD, št. 131 o določanju minimalne plače s posebni ozirom na države v razvoju.³ Njen cilj je preprečiti izplačevanje izjemno nizkih plač in s tem zagotoviti minimalno socialno varnost delavcu in njegovi družini.

V EU ima 20 držav članic določeno minimalno plačo z zakonom. Njena višina je različna. Januarja

2009 je bila najvišja minimalna plača v Luksemburgu 1642 evrov in najnižja v Bolgariji 123 evrov. Slovenija je bila s 589 evri minimalne plače na 10. mestu.⁴ V enakem razmerju se pokrivajo tudi stroški dela. Po podatkih Eurostata so bili stroški dela leta 2007 najvišji v Luksemburgu (4801 evrov) in najnižji v Bolgariji (280 evrov). V Sloveniji so stroški dela za to leto znašali 1797 evrov.⁵

Iz julijskega poročila OECD izhaja, da je po mednarodnih primerjavah razmerje med minimalno plačo in povprečno plačo pri nas še vedno visoko in se ne bi smelo zviševati, po možnosti bi ga bilo treba še zmanjšati. Po mnenju OECD je potreben nov socialni sporazum, ki bo zagotovil, da realna rast plač ne bo presegla rasti trendne produktivnosti.

Sindikati v Sloveniji zahtevajo povečanje minimalne plače na 600 evrov. Delodajalci temu nasprotujejo s pojasnilom, da bi bila posledica

takega povišanja minimalnih plač izguba okoli 70.000 delovnih mest.

Denarno nadomestilo

Denarno nadomestilo po Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB)⁶ lahko prejema brezposelna oseba,⁷ če ji pogodba o zaposlitvi ne preneha po njeni krivdi ali volji. Primeri, ko brezposelni ni upravičen do denarnega nadomestila, so določeni v 19. členu ZZZPB. Prejemanje denarnega nadomestila je odvisno od dobe zavarovanja za primer brezposelnosti in lahko traja največ 24 mesecev za zavarovance, starejše od 55 let, in zavarovanje nad 25 let. Število upravičencev do denarnega nadomestila se zaradi kriznih razmer zvišuje od zadnjega tromesečja 2008.⁸ Višina denarnega nadomestila je odvisna od plače, ki jo je oseba prejela med delovnim razmerjem, in znaša za prve tri mesece prejemanja 70 odstotkov, za nadaljnje mesece

³ Konvencija MOD, št. 131 o določanju minimalne plače s posebnim ozirom na države v razvoju, 1970, Uradni list SFRJ, Mednarodne pogodbe št. 14/1982. SFRJ je konvencijo ratificirala leta 1982, Republika Slovenija pa jo je prevzela.

⁴ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/earnings.

⁵ Povprečni mesečni stroški dela so prejemki zaposlenih, delodajalčevi prispevki, drugi stroški dela in davki stroški izobraževanja. Vir: Statistični urad RS (www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2717).

⁶ Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, Uradni list RS, št. 107/2006 UPB1.

⁷ Oktobra 2009 je bilo na Zavodu RS za zaposlovanje prijavljenih 92.811 brezposelnih oseb (spletna stran Zavoda RS za zaposlovanje, www.zavodzazaposlovanje.si/slo/Aktualno/aktualno.asp).

Po anketi o delovni sili je bila brezposelnost po definiciji ILO avgusta 2009 v Sloveniji 5,9-odstotna, v EU v povprečju 9,1-odstotna, s čimer je Slovenija uvrščena med evropske države z najnižjo stopnjo brezposelnosti. Nižjo stopnjo brezposelnosti imajo Nizozemska, Avstrija, Ciper in Danska. V istem času je najvišjo stopnjo brezposelnosti imela Španija - 18,9-odstotno.

⁸ Decembra je bilo do denarnega nadomestila upravičenih 16.666 oseb. To je v primerjavi z decembrom 2007 za 16,8 odstotka več. Vir: Letno poročilo Zavoda RS za zaposlovanje za leto 2008.

60 odstotkov povprečne mesečne plače delavca v 12 mesecih pred nastankom brezposelnosti, vendar ne more biti nižje od 45,56 odstotka minimalne plače ali 272,19 evra, ne višje od trikratnega najnižjega denarnega nadomestila - 816,57 evra (20. in 21. člen ZZZPB).⁹ Brezposelna oseba, ki prejema denarno nadomestilo, je socialno zavarovana z obveznim zavarovanjem: pokojninsko in invalidsko, zdravstveno zavarovanje, za starševsko varstvo in brezposelnost.

Denarne socialne pomoči

Po prenehanju denarnega nadomestila lahko brezposelni uveljavlja denarno socialno pomoč po Zakonu o socialnem varstvu (ZSV)¹⁰ na centru za socialno delo. Oseba je upravičena do tako imenovanega minimalnega dohodka, ki znaša za samsko osebo in prvo odraslo osebo v družini 226,80 evra; za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 158,76 evra; za otroka 68,04 evra, pri enostarševski družini pa se znesek poveča za 68,04 evra. Usklajuje se enkrat na leto, tj. januarja za indeks cen življenjskih potrebščin za obdobje zadnjih 12 mesecev pred me-

secem uskladitve. Sredstva naj bi zadoščala za minimalne življenjske potrebe, za preživetje.¹¹ Če imajo osebe premoženje, se jim dohodki odštejejo od navedenih zneskov pomoči, če pa ima oseba ali družina prihranke oziroma premoženje v višini 60 odstotkov osnovnih zneskov minimalnega dohodka, se ji denarna socialna pomoč ne dodeli. Denarna socialna pomoč se prvič dodeli največ za tri mesece, znova za največ šest mesecev, trajno pa se dodeli osebi, stari nad 60 let, ali osebi, ki je trajno nezmožna za delo in nima premoženja niti osebe, ki bi jo preživljala (19.-41. člen ZSV). Upravičencu do socialnovarstvene pomoči lokalna samoupravna skupnost plačuje prispevke za osnovno zdravstveno zavarovanje na podlagi 21. točke 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZ-

VZZ),¹² Republika Slovenija pa prispevke za dodatno zdravstveno zavarovanje na podlagi 24. člena ZZVZZ.

Družinski prejemki

Centri za socialno delo upravičencem dodeljujejo tudi družinske prejemke po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih:¹³

- **Starševski dodatek** je denarna pomoč staršem, če ti ne prejema starševskega nadomestila (58. člen ZSVDP); pripada materi, očetu pa, če mati umre ali zapusti otroka, če ni sposobna za samostojno življenje in delo, če sklene pogodbo o zaposlitvi ali začne opravljati kmetijsko ali drugo samostojno dejavnost; pravica traja 365 dni od rojstva otroka - od 1. julija 2009 znaša 193,24 evra.¹⁴

- **Pomoč ob rojstvu otroka** je pravica, ki pripada otroku za nakup opreme za rojstvo otroka ali v naravi v obliki zavitka; od 1. julija 2009 znaša 276,11 evra.

- **Otroški dodatek** je dopolnilni prejemek staršev za preživljanje in vzgojo ter izobraževanje otroka; višina se določi glede na uvrstitev družine v dohodkovni razred in je odvisna od dohodka na družinskega člana, ki se meri v odstotkih povprečne plače RS. Upošteva se število otrok; če dohodek na družinskega člana znaša do 15 odstotkov povprečne plače, znaša otroški dodatek od 1. julija 2009 za prvega otroka 112,95 evra, za drugega 124,24 evra in za naslednje otroke 135,55 evra; do višine povprečne plače se zmanjšuje po

⁹ Povprečno denarno nadomestilo je 431,17 evra - to je pod povprečjem v EU.

¹⁰ Zakon o socialnem varstvu, Uradni list RS, št. 3/2007 UPB2.

¹¹ Minister Svetlik je v odgovoru na poslansko vprašanje oktobra 2009 napovedal povišanje izredne socialne pomoči na 308 evrov in trajne socialne pomoči na 450 evrov.

¹² Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Uradni list RS, št. 72/2006 UPB3, 91/2007, 71/2008 in 76/2008.

¹³ Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Uradni list RS, št. 110/2006 UPB2, 10/2008.

¹⁴ Višina družinskih prejemkov se usklajuje s Sklepom o usklajenih višinah transferjev, določenih v nominalnih zneskih, ter v odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji, Uradni list RS, št. 53/2009.

Osredr ;a tema

določeni lestvici tako, da znaša najnižji otroški dodatek na dohodek od 75 do 99 odstotkov povprečne plače za prvega otroka, tj. 19,64 evra, za drugega 27,17 evra in za naslednje otroke 34,69 evra.

- **Pravica do dodatka za nego otroka** je pravica, ki jo lahko uveljavljajo starši, če se otroku zagotavlja posebno varstvo zaradi zdravstvenih razlogov do 18. leta ali če se šola do 26. leta starosti; namenjen je kritju povečanih življenjskih stroškov, kojih ima družina zaradi posebne nege in varstva otroka; dodatek za nego otroka od 1. julija 2009 znaša 99,38 evra, za otroke s hudo motnjo v duševnem razvoju in hudo gibalno oviranega otroka pa 198,82 evra.

- **Delno plačilo za izgubljeni dohodek** je prejemek, ki ga prejme eden od staršev, če skrbi za otroka, ki potrebuje posebno nego in var-

stvo, ko preneha delovno razmerje ali začne delati krajši delovni čas.

- **Pravico do dodatka za veliko družino** ima eden od staršev pod določenimi pogoji; za veliko družino se šteje družina s tremi ali več otroki, dodatek za veliko družino s tremi otroki znaša 386,96 evra, s štirimi ali več otroki pa 471,90 evra (od 1. julija 2009) in se izplača v enkratnem znesku.

Državne štipendije

V družinski proračun je treba šteti tudi državne štipendije, ki pripadajo upravičencem z nižjimi dohodki po Zakonu o štipendiranju.¹⁵ Štipendija brez dodatkov od 1. julija 2009 za dijaka znaša 38,33 evra in za študenta 57,50 evra. Tudi državne štipendije delujejo centri za socialno delo.

¹⁵ Zakon o štipendiranju, Uradni list RS, št. 59/2007 in 40/2009.

Sklepni del

Iz prikaza socialnih transferjev se vidi, da so ti zelo razdrobljeni, številni in določeni v različnih zakonih ter se ob izpolnjevanju pogojev kumulirajo. Poleg navedenih socialnih transferjev se dodeljujejo še drugi, po drugih zakonih ali posebnih zakonih, ki jih je Državni zbor RS sprejel v času krize, v številni draginjski dodatek. Mnogoštevilčnost socialnovarstvenih pomoči vpliva na njihovo nepreglednost in vprašanje je tudi, ali so oblike najprimernejše. Kazalo bi razmisliti in proučiti možnost njihovega združevanja ter preveriti učinkovitost stroškov razdeljevanja. Krizni čas je priložnost ne le za to, da socialni transferji postanejo preglednejši, ampak tudi priložnost, da se razmisli, ali ne bi bilo smiselno postopno uvažati druge oblike pomoči, morda univerzalni dohodek, ki bi ga prejeli vsi državljani in ki bi se dodeljeval z enega mesta. Na socialnem področju bi bila potrebna reforma.

Razlika med nadomestilom za brezposelnost oziroma denarno socialno pomočjo in minimalno plačo

Višina minimalne plače naj bi zagotavljala človeku dostojno življenje, ker je pridobljena na podlagi dela. Res je, da se ne nanaša na rezultate dela delavca, vendar če ta ne dosega delovnih rezultatov po pogodbi o zaposlitvi, mu de-

lodajalec lahko odpove pogodbo o zaposlitvi bodisi iz krivdnih razlogov bodisi razlogov nesposobnosti, odvisno od vzroka nedoseganja pričakovanih rezultatov, s čimer izgubi status delavca in pravico do minimalne plače.

Višina denarnega nadomestila je odvisna od plače delavca, vendar je z zakonom določena minimalna in maksimalna višina nadomestila. Pomeni upravičenje delavca, ko postane brezposeln; je protidajatev iz naslova plačevanja prispevkov za brezposelnost. Gre za pravico iz dela.

Minimalni dohodek je namenjen preživetju osebe, ki se ne more preživljati sama ali s pomočjo druge osebe.

Družinski prejemki so namenjeni družini in pravice se nanašajo na otroka.

ZSV določa, da je vsakdo po svojih močeh dolžan skrbeti za dostojno preživetje sebe in svojih družin-

skih članov in da prejemnik denarne socialne pomoči ne more biti v ugodnejšem socialnem položaju od tistega, ki si sredstva zagotavlja z delom ali na podlagi pravic iz dela (prvi in tretji odstavek 20. člena ZSV).

V nadaljevanju na podlagi izračuna za štiričlansko družino ugotavljam, ali se navedeno določilo ZSV uresničuje.

Izračun temelji na prejemkih denarne socialne pomoči po ZSV, družinskega prejemka - otroškega dodatka (drugih družinskih prejemkov ne upoštevam, ker praviloma ne pomenijo bistvenih prejemkov), otroški dodatek pa vključujem, ker ni zanemarljiv glede na višino, je stalni mesečni dohodek družine z nizkimi prejemki in ker primerjam prejemke štiričlanske družine z višino prejemkov praga revščine.

Prejemke štiričlanske družine primerjam ob predpostavki izračuna dveh primerov:

Primer 1

Če sta zakonca brezposelna z dvema otrokoma do 14. leta starosti, sta po ZSV upravičena do denarne socialne pomoči 521,64 evra in otroškega dodatka po ZSDP v višini za prvega otroka 112,95 evra in drugega 124,24 evra - skupaj prejme taka družina 758,83 evra.

Primer 2

Če je en zakonec zaposlen in dobiva minimalno plačo 465,40 evra neto z davčnimi olajšavami za dva otroka, je upravičen do enakih

otroških dodatkov kot brezposelna zakonca, ker dohodek na družinskega člana ne presega 208,71 (15 odstotkov povprečne plače), taka družina prejme na mesec 702,95 evra (465,40 + 112,95 + 124,24), torej manj kot družina, v kateri sta oba zakonca brezposelna. Prejemki štiričlanske družine, v kateri je en zakonec zaposlen, so torej manjši od prejemkov štiričlanske družine, v kateri sta oba zakonca brezposelna. Ker neto plača enega zakonca ne dosega cenzusa za dodelitev denarne socialne pomoči 521,64 evra, ki velja za štiričlansko družino, je družina iz primera 2 upravičena do razlike denarne socialne pomoči 56,24 evra in se glede prejemkov ter pravic izenači z družino, v kateri ni noben član zaposlen.

Iz izračuna izhaja, da je v ugodnejšem položaju glede denarnih prejemkov tisti, ki ne dela, ker dobi enako vsoto denarja, ne da bi se fizično ali psihično izčrpaval z delom v delovnem razmerju. Razlika v socialnem položaju nastane le v obveznih oblikah zavarovanja: invalidsko, pokojninsko, za starševsko varstvo in v zavarovanju za primer brezposelnosti, do katerih je upravičen delavec. Brezposelna oseba, ki prejema denarno socialno pomoč, je zdravstveno

Osredr ;a tema

jemkov tisti, ki si sredstva zagotavlja z delom, v slabšem položaju kot izključni prejemnik denarnih socialnih pomoči.

Enako velja za osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo, manjše od cenzusa za pridobitev socialno-varstvene pomoči po ZSV.

Vprašanje, ki se zastavlja, je tudi, ali so socialni transferji previsoki glede na višino minimalne plače in glede na preživetje. Odgovor na to vprašanje temelji na podatkih Statističnega urada RS o neto dohodku praga revščine.

Štiričlanska družina z dvema odraslima in dvema otrokoma do 14 let bi morala imeti leta 2008 vsaj 1.144 evrov razpoložljivega neto dohodka na mesec, da bi bila nad pragom revščine, ali samska odrasla oseba 545 evrov.¹⁷ Leta 2008 je po podatkih Statističnega urada RS pod pragom revščine živelo 12,3 odstotka državljanov.¹⁸

Na podlagi navedenih podatkov lahko sklenem, da niti minimalna plača niti denarne socialne pomoči skupaj z otroškim dodatkom ne presegajo oziroma so znatno pod dohodkom praga revščine. Zato ne morem trditi, da so socialni transferji previsoki, da smo preveč socialna država. Vendar pa, če primerjamo denarne socialne pomoči in minimalno plačo, je minimalna plača prenizka, delo je podcenjeno,

razvrednoteno. Ni dostojno to,¹⁹ da se dela za tako nizko plačo in da delavec s plačo ne more zagotoviti sebi in svoji družini dostojnega življenjskega standarda, ampak to, da se oseba, ki je zaposlena, uvršča med revno prebivalstvo in dopolnjuje svoj dohodek z denarno socialno pomočjo.

Razmerja med plačilom za delo v delovnem razmerju in prejemki denarne socialne pomoči so porušeni, pri čemer, kot navedeno, socialni transferji niso previsoki, ampak so plače prenizke. To se kaže predvsem pri prejemkih štiričlanske družine, kot izhaja iz navedenega izračuna.

Porušeno razmerje prejemkov denarnih socialnih pomoči in prejemkov iz zaposlitve vpliva na to, da oseba ni več zainteresirana za opravljanje dela v delovnem razmerju, saj bi ob večjem izčrpanju prejela enako vsoto denarja. Zato bi bilo treba povečati minimalne plače in tudi plače predvsem v srednjih tarifnih razredih, ker so tudi te v večini dejavnosti pod zneskom praga revščine, saj je leta 2008 povprečna bruto plača na za-

zavarovana, ko pa doseže starost 65 let, je upravičena do državne pokojnine pod pogoji iz 59. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.¹⁶ V nasprotju s polnim cenzusom za pridobitev denarne socialne pomoči je upokojenec, ki prejema državno pokojnino, upravičen do denarne socialne pomoči po ZSV.

Glede na navedeno lahko sklenem, da razmerje med minimalno plačo in denarnim nadomestilom oziroma denarno socialno pomočjo ni primerno, saj minimalna plača za delo delavca v delovnem razmerju s polnim delovnim časom ne zadošča, da bi ta dostojno preživel sebe in štiričlansko družino. Z dopolnilnimi sredstvi denarne socialne pomoči štiričlanska družina z enim zaposlenim doseže enak znesek za preživetje kot tista, ki prejme pomoč iz državnega proračuna. ZSV sicer ne določa, kaj se šteje za »ugodnejši socialni položaj«, vendar je z vidika pre-

¹⁶ Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Uradni list RS, št. 109/2006 UPB4, 114/2006, 17/2007.

¹⁷ www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2699

¹⁸ Pripominjam, da se podatki o dohodku praga revščine nanašajo na leto 2008; podatki o minimalni plači in denarni socialni pomoči ter družinskih prejemkih pa na leto 2009.

¹⁹ Nekateri delodajalci izplačujejo draginjski dodatek (Gorenje).

ZVÜ 50tet

ZVD Zavod za varstvo pri delu d.d.

1970, Uradni list SFRJ, Mednarodne pogodbe št. 14/1982.

12. Sklep o usklajenih višinah transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih ter v odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji, Uradni list RS, št. 53/2009.

13. Glas gospodarstva, november 2009, Nepotrebno, a nevarno, str. 9. GZS 2009.

14. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/earnings (28. 10. 2009).

15. www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2699 (28. 10. 2009).

16. <http://www.rtvlo.si/izjava-dneva/joze-menciger/214644> (28. 10. 2009).

poslenega znašala 1.415,08 evra. Prihaja do uravnalovke in nemotiviranosti delavcev, ki opravljajo zahtevnejša dela, do dela.

Glede na navedene ugotovitve se zastavlja vprašanje, ali je verjeti tistim, da so naša podjetja tehnološko slabo razvita, da so se predolgo izčrpavala z lastninskim preoblikovanjem in zanemarila razvoj in da poslušajo na račun nizke cene dela. Obravnava navedenega presega vsebino tega prispevka. Treba bo najti pot za premagovanje revščine in delavcu njegovo delo v delovnem razmerju ustrezno vrednotiti, da bo lahko sebi in družini zagotovil dostojno življenje. Delodajalci trdijo, da je dodana vrednost pri nas prenizka, da bi se lahko zvišale neto plače, razen če bi se zmanjšali prispevki in davki.²⁰ Dr. Jože Mencinger meni, da je edina mogoča rešitev v času, ko se zmanjšujeta dodana vrednost in BDP, prerazporeditev v korist revnejših in v škodo bogatejših,²¹ Lizbonska strategija²² nas usmerja k razvijanju boljših, tehnološko izpopolnjenih delovnih mest in močnejši ter trajnejši gospodarski rasti. Treba bo investirati v človeka, delavca, njegovo znanje in inovativnost. Gre za dolge in trajne procese, vendar je kriza ustrezen čas, da se podjetja prečistijo, da se odpravijo najmanj produktivna delovna mesta in da se določi nova razvojna pot.

²⁰ Glas gospodarstva, november 2009, Nepotrebno, a nevarno, str. 9. GZS 2009.

²¹ <http://www.rtvlo.si/izjava-dneva/joze-menciger/214644>.

²² Lizbonska strategija, www.europa.eu.int/groethandjobs/index.htm.

Literatura

1. Zakon o določitvi minimalne plače, Uradni list RS, št. 114/2006 in 36/2008.
2. Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.
3. Uradni list RS, št. 107/2006 UPB1, 59/2007.
4. Zakon o socialnem varstvu, Uradni list RS, št. 3/2007 UPB2.
5. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.
6. Uradni list RS, št. 72/2006 UPB3, 91/2007, 71/2008 in 76/2008.
7. Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Uradni list RS, št. 110/2006 UPB2, 10/2008.
8. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.
9. Uradni list RS, št. 109/2006 UPB4, 112/2006, 91/2007, 10/2008.
10. Zakon o štipendiranju, Uradni list RS, št. 59/2007 in 40/2009.
11. Konvencija MOD, št. 131 o določanju minimalne plače s posebni ozirom na države v razvoju,

Poslovna skupina Sava